

Motion till riksdagen

1988/89:Bo256

av Gunnar Björk och Karin Starrin (båda c)

Statens institut för byggnadsforskning

Under tre tidigare riksmöten har vi motionerat om att det bland annat bör inrättas ett antal professurer vid statens institut för byggnadsforskning (SIB) i Gävle. Professurerna är nödvändiga för att stärka både SIB, högskolan i Gävle och Gävleregionen.

I fjol beslöt riksdagen att SIB skall få inrätta åtta professurer men riksdagen anslog inga medel utan uppmanade SIB att anställa professorerna inom SIBs ordinarie budgetramar. Riksdagens beslut om att inrätta professurerna innebar ett välförtjänt erkännande av institutet som en forskande institution, inte ett utredningsinstitut. Faktum är att SIB under 80-talet lyckats skapa sig en ställning som ledande institution i Europa vad gäller samhällsvetenskaplig bygg- och bostadsforskning. SIB har blivit centrum i ett formaliserat internationellt nätverk för dessa frågor. Inför ett ökat forskningsarbete med EG är det viktigt att vi satsar på de områden där Sverige är bäst, och SIB är troligen bäst i Europa inom dessa områden. Men denna unika ställning vilar i dag på en mycket skör tråd och SIB måste i dag ha stöd och hjälp för att kunna befästa den.

I april 1982, då SIBs nuvarande organisation fastställdes, fanns det vid institutet i Gävle fem samhällsvetenskapliga avdelningar med tillsammans 54 forskare. I januari 1989 finns i princip 39 kvar. Denna minskning av personalresurser har skett trots att andelen av institutets budget som finansieras genom uppdrag, under samma period, har ökat från praktiskt taget noll till cirka tjugo procent. Denna andel kan inte öka mera om institutet skall vara ett forskningsinstitut och inte ett konsultföretag.

I liggande budgetprop. minskar statsanslagen till SIB med ytterligare cirka en tjänst.

Om avtappningen kommer att fortsätta kan, på längre sikt, varken professurer eller andra organisatoriska förändringar rädda institutet som miljö för samhällsvetenskaplig forskning.

På sikt kommer också en fortsatt avtappning att påverka institutets möjligheter att samarbeta med högskolan i Gävle och därigenom kommer de minskade resurserna att få allvarliga konsekvenser även för högskolan i Gävle/Sandviken, med den där nyinrättade utbildningen av fastighetsförvaltare.

Just SIBs resurser inom samhällsvetenskaperna var ett avgörande motiv vid beslutet om lokaliseringen av fastighetsförvaltarutbildningen.

I samband med inrättandet av professurerna måste "friska" resurser skjutas till och de kan inte vänta till dess forskningspropositionen läggs 1990.

Inom SIB förs en mycket konstruktiv debatt om vad som kan göras och vad som måste göras för att rädda den samhällsvetenskapliga forskningen. Problemet är bara att för att kunna rädda den krävs det resurser och kanske inte minst att statsmakterna visar en reell uppskattning av vad som görs. (Lönerna på SIB ligger i dag klart under universitetens löner för motsvarande tjänster, på 70-talet låg de över. Detta trots att riksdagen sagt att institutet skall behandlas på samma sätt som högskolorna och universiteten samt att förre bostadsministern kallat institutet för ett bostadsuniversitet.)

I samband med att de ordinarie professurerna tillsätts bör även andra saker ske. Bl.a. har följande föreslagits i SIBs budgetäskanden och interna debatt:

Ett antal forskartjänster omvandlas till gästprofessorer för att ytterligare förbättra de internationella kontakterna.

Ett antal tidsbegränsade forskartjänster, avsedda för yngre forskare, inrättas.

Som avslutning bör det kanske påpekas att en stor del av SIBs samhällsvetenskapliga forskning handlar om ekonomi i olika former och bl.a. om var statens 30 miljarder i bostadssubventioner hamnar.

Hemställan

Med anledning av vad som anförts hemställs

1. att riksdagen för budgetåret 1989/90 anslår ytterligare 3 milj. kr. till statens institut för byggnadsforskning i Gävle,
2. att ökningen till SIB finansieras genom att anslaget till allmän byggforskning minskas från 136 milj. kr. till 133 milj. kr.

Stockholm den 17 januari 1989

Gunnar Björk (c)

Karin Starrin (c)